

Capitolul 1

Am țopăit peste terenul prăfos și cenușiu, către domul uriaș al Bulei Conrad. Sasul ei, încercuit de lumini roșii, se afla neliniștitor de departe.

E greu să alergi cu o sută de kilograme pe tine – chiar și în condițiile gravitației selenare. Pare însă surprinzător cât te poți grăbi când viața îți este pusă în pericol.

Bob alerga alături de mine. Glasul i s-a auzit prin radio:

— Lasă-mă să-mi conectez buteliile la costumul tău!

— Așa o să mori și tu.

— Gaura e mare, a gâfăit el. Pot *vedea* gazul ieșindu-ți din butelii.

— Mersi pentru-ncurajare.

— Eu sunt expertul AEV¹, a zis Bob. Oprește-te imediat și lasă-mă să mă conectez!

— Negativ. Continuam să alerg. Imediat înainte de alarmă de scurgere s-a auzit un pocnet. Oboseala metalului. Probabil că-i ansamblul de supape. Dacă te conectezi, o să-ți perforă conducta în vreo margine zimțată.

— Sunt dispus să-mi asum riscul!

— Iar eu nu sunt dispusă să te las, i-am răspuns. Bob, ai încredere-n mine în privința asta. Mă pricep la metal.

Am trecut pe salturi lungi, egale. Mă simteam ca în ralanti, însă era modul cel mai bun de a mă deplasa cu toată greutatea aceea. Afişajul de pe vizorul căștii anunță că mai aveam cincizeci și doi de metri până la sas.

¹ Activitate extravehiculară (n. tr.).

12 / ANDY WEIR

M-am uitat la afișajele de pe braț. Rezerva de oxigen scădea amenințător sub ochii mei. Așa că am încetat să mă mai uit.

Salturile lungi au meritat. Acum mă mișcam chiar rapid. L-am lăsat pe Bob în urmă, iar el este cel mai abil expert AEV de pe Lună. Astă-i șmecheria: să adaugi mai mult impuls spre înainte de fiecare dată când atingi solul. În același timp însă, astă înseamnă că fiecare salt e dificil. Dacă o dai în bară, sfârșești cu nasu-n pământ și luneci pe sol. Costumele AEV sunt robuste, totuși nu-i recomandabil să le freci de regolit.

— Mergi prea repede! Dacă te-mpiedici, îți poți fisura vizorul!

— Mai bine decât să trag vid în plămâni, i-am răspuns. Mi-au rămas vreo zece secunde.

— Sunt mult înapoia ta, a zis Bob. Nu m-aștepta.

Mi-am dat seama cât de tare goneam doar când plăcile triunghiulare ale lui Conrad mi-au umplut câmpul vizual. Creșteau *foarte* rapid.

— La naiba!

Nu mai aveam timp să-ncetinesc. Am mai făcut un ultim salt și am adăugat o rostogolire spre înainte. Am nimerit-o chiar la fix – mai degrabă din noroc decât din abilitate – și am izbit peretele cu tălpile. Mda, Bob avusese dreptate. Mersesem prea rapid.

Am căzut pe sol, m-am ridicat iute și am învârtit manivela ușii rotunde a sasului.

Urechile îmi pocneau. Alarmele îmi urlau în cască. Butelia își trăia ultimele clipe – de acum nu mai putea face față scurgerii.

Am împins ușa, am deschis-o și am căzut înăuntru. Am horcăit, străduindu-mă să respir, și vederea mi s-a încețoșat. Am tras un șut ușii, închizând-o, m-am întins spre butelia de urgență și i-am smuls știftul.

Partea superioară a buteliei a zburat și aerul a inundat compartimentul. A ieșit atât de rapid, încât jumătate din el

s-a lichefiat în particule de ceată în urma răcirii care însoteste expansiunea bruscă. Am căzut pe podea, abia conștientă.

Am gâfâit în costum, suprimându-mi imboldul de a vomita. Fusese un efort al dracului, mai mare decât posibilitățile corpului meu. Lipsa de oxigen mi-a cauzat o migrenă. Avea să mă țină cel puțin câteva ore. Izbutisem să sufăr de rău de altitudine pe Lună.

Șuieratul a devenit un fâsâit, apoi a încetat.

Bob a ajuns într-un final la ușa sasului. L-am văzut zgâindu-se înăuntru prin hublou.

— Statut? s-a interesat el prin radio.

— Conștientă, am icnit.

— Poți să stai în picioare, sau cer ajutoare?

Dacă ar fi intrat în sas, Bob m-ar fi ucis – zăceam acolo cu un costum avariat. Pe de altă parte, oricare dintre cei două mii de oameni din oraș ar fi putut să deschidă sasul din partea cealaltă și să mă tragă înăuntru.

— Nu-i nevoie.

M-am pus în patru labe, apoi m-am ridicat în picioare. M-am rezemat de panoul de comandă, ca să-mi mențin echilibrul, și am inițiat purificarea. Jeturi de aer cu înaltă presiune m-au împroșcat sub toate unghurile. Praf selenar cenușiu s-a învolburat în sas și a fost absorbit prin fantele cu filtre de pe perete.

După purificare, ușa interioară a sasului s-a deschis automat.

Am intrat în anticameră, am etanșat din nou ușa interioară și m-am lăsat să cad pe o banchetă.

Bob a intrat în sas în mod normal – fără butelii de urgență deschise spectaculos (cea utilizată de mine fusese deja înlocuită). Prin metoda obișnuită a pompelor și a supapelor. După ce și-a executat propriul ciclu de purificare, mi s-a alăturat în anticameră.

Fără un cuvânt, l-am ajutat să-și scoată casca și mănușile. Niciodată nu trebuie să lași pe cineva să se dezbrace singur de

14 / ANDY WEIR

costum. Sigur că da, o poate face, dar este chinuitor. Chestiile astea au tradiția lor. El mi-a întors favoarea.

— Așa chiar c-a fost un rahat dat naibii, am rostit când mi-a ridicat casca.

— Ai fost cât pe ce să mori. Bob a ieșit din costum. Ar fi trebuit să-mi fi ascultat instrucțiunile.

M-am strecurat afară din costum și i-am cercetat spatele. Am arătat o bucată zimțată de metal care fusese cândva un ventil.

— O supapă explodată. Exact ce ți-am zis. Oboseala metalului.

El a examinat ventilul și a încuviințat din cap.

— Da, ai avut dreptate să refuzi conexiunea. Bravo! Totuși, chestia asta n-ar fi trebuit să se-nțâmpă. De unde naiba ai costumul ăsta?

— L-am cumpărat la mâna a doua.

— De ce l-ai cumpărat la mâna a doua?

— Pentru că nu-mi permit unul nou. Abia am avut bani pentru ăsta, iar voi, găozarilor, nu mă lăsați să m-alătur ghildei până n-am costum.

— Ar fi trebuit să strângi bani pentru unul nou.

Bob Lewis, fost pușcaș marin american, este genul de individ care nu acceptă rahaturi. Încă și mai important, el este instructorul-șef al Ghildei AEV. Răspunde înaintea experților ghildei, dar el e singurul care-ți determină capacitatea de a deveni membru. Iar dacă nu ești membru, n-ai voie să ieși singur în AEV ori să conduci grupuri de turiști pe suprafață. Așa funcționează ghilda. Niște puțoi.

— Deci? Cum m-am descurcat?

— Glumești? a pufnit el. Ai picat examenul, Jazz. Ai super-mega-picat.

— De ce?! Am efectuat toate manevrele cerute, am îndeplinit toate sarcinile și am terminat traseul cu obstacole în mai puțin de șapte minute. *În plus*, când a apărut o problemă aproape fatală, nu mi-am pus partenerul în pericol și am revenit în siguranță în oraș.

El a deschis un dulăpior, în care și-a depozitat mănușile și casca.

— Costumul tău este responsabilitatea ta. Costumul a dat greș, ceea ce înseamnă că *tu* ai dat gres.

— Cum poți să m-acuzi pe mine pentru scurgerea aia?! Totul era perfect când am plecat!

— Vorbim aici despre o profesie orientată spre rezultate. Luna este o jigodie bătrână și-afurisită, căreia nu-i pasă *de ce* și s-a stricat costumul. Când se-ntâmplă aşa, ea te omoară și gata! Ar fi trebuit să-ți fi inspectat echipamentul cu mai multă atenție.

Și-a atârnat restul costumului pe stelajul lui din dulăpior.

— Haide, Bob!

— Jazz, ai fost pe punctul să mori acolo. Cum aș putea să-ți dau autorizație? A închis dulăpiorul și s-a pregătit să plece. Poți susține testul din nou peste șase luni.

I-am blocat calea.

— E ridicol! De ce să fiu nevoită să-mi suspend viața din cauza unei reguli arbitrară a ghildei?

— Fii mai atentă la inspectarea echipamentului. M-a ocolit și a ieșit din anticameră. Și plătește prețul integral când repari scurgerea aia.

L-am privit plecând, apoi m-am lăsat să cad pe banchetă.

— Rahat!

Am pornit fără chef spre casă prin labirintul de coridoare din aluminiu. Cel puțin nu aveam de parcurs un drum lung. Orașul are diametrul de numai o jumătate de kilometru.

Eu trăiesc în Artemis, primul (și, deocamdată, singurul) oraș de pe Lună. Este alcătuit din cinci sfere uriașe numite „bule“. Ele se află pe jumătate sub sol, aşa că arată exact la fel cum spuneau vechile romane SF că ar trebui să arate un oraș selenar: un grup de domuri. Pur și simplu, nu poți vedea părțile subterane.

16 / ANDY WEIR

Bula Armstrong se află în mijloc, încunjurată de bulele Aldrin, Conrad, Bean și Shepard. Fiecare bulă se conectează cu vecinele ei prin tuneluri. Îmi amintesc că în școala primară am construit o machetă a lui Artemis. Destul de simplă: doar bile și betișoare. N-am avut nevoie de mai mult de zece minute.

Costă mult să ajungi aici și traiul e al dracului de scump. Totuși, un oraș nu poate fi format doar din turiști bogăți și miliardari excentrici. Are nevoie și de o clasă muncitoare. Nu te poți aștepta ca J. Cont-gros Ticălos-bogat al III-lea să-și curețe singur closetul, nu?

Eu mă număr printre muncitorii mărunți.

Locuiesc în Conrad-jos 15, o zonă jalnică, aflată la cincisprezece niveluri în subteran în Bula Conrad. Dacă vecinii mei ar fi niște sticle de vin, atunci somelierii i-ar descrie ca „de tot rahatul, cu tonuri de ratați și decizii proaste în viață”.

Am mers printre ușile pătrătoase și apropiate între ele, până am ajuns la a mea. Cel puțin aveam o cușetă „inferioară”. Mai ușor de suiat și de coborât din ea. Am fluturat gizmoul peste încuietoare, iar ușa s-a deschis cu un clic. M-am târât înăuntru și am închis-o în urma mea.

M-am întins în cușetă și am rămas cu ochii la tavan... care se găsea la nici un metru mai sus.

Din punct de vedere tehnic, reprezintă un „domiciliu-capsulă”, însă toți le numesc coșciuge. Pe scurt, este o cușetă cu pereți și cu o ușă pe care pot să-o încui. Un coșciug are o unică utilizare: pentru somn. Da, sigur, există și o altă întrebuițare (care implică de asemenea poziția orizontală) și presupun că v-ați prins despre ce-i vorba.

Aici am un pat și un raft. Atât. Ceva mai departe pe coridor există o toaletă comună, iar la câteva intersecții distanță sunt dușurile comune. Coșciugul meu nu va figura prea curând în *Case și peisaje selenare de vis*, dar este tot ce-mi permit.

Am privit gizmoul, ca să văd cât era ora.

— Rahaaaaat!

Nu-mi permitem să reflectez. Cargobotul CSK sosea în după-amiaza aceea și aveam treabă de făcut.

Să clarific situația. Pentru noi, nu soarele definește „după-amiaza”. Beneficiem de o „amiază” doar la fiecare douăzeci și opt de zile terestre și oricum n-o putem vedea. Fiecare bulă are două carcase groase de câte șase centimetri, între care se află un metru de pietriș. Poți să tragi cu un obuzier în oraș și tot nu s-ar înregistra nicio scurgere. Evident, lumina soarelui nu poate să pătrundă.

Ce folosim atunci ca orientare în timpul zilei? Ora Kenyei. În Nairobi era după-amiază, ceea ce însemna că și în Artemis era după-amiază.

Eram transpirată și dezgustată de AEV, care fusese cât pe-aici să se sfârșească prin moartea mea. Nu aveam timp de duș, dar măcar îmi puteam schimba hainele. Rămânând înținsă, mi-am scos lenjeria pentru răcire AEV și mi-am îmbrăcat salopeta albastră. Am strâns centura, apoi m-am ridicat în capul oaselor, am stat cu picioarele încrucișate și mi-am prins părul în coadă. După aceea mi-am luat gizmoul și am ieșit.

În Artemis nu avem străzi, ci coridoare. Construcțiile civile costă al naibii de mult pe Lună și nu există, bineînteleles, niciun interes să se irosească bani pe drumuri. Dacă vrei, n-ai decât să-ți cumperi o mașinuță sau un scuter electric, însă coridoarele sunt concepute pentru traficul pietonal. Nu uitați că gravitația este doar o șesime din cea terestră. Mersul pe jos nu consumă multă energie.

Cu cât cartierul este mai jalnic, cu atât coridoarele sunt mai înguste. Cele din Conrad-jos sunt de-a dreptul claustrofobice. Sunt atât de strâmte, încât două persoane nu pot trece una pe lângă cealaltă decât dacă se răsucesc într-o parte.

Am mers pe coridoare spre centrul lui Jos 15. În preajmă nu erau lifturi, aşa că am pornit în fugă pe scări, suind câte trei trepte odată. Scările din miez sunt precum cele de pe Pământ – cu trepte mici și scurte, înalte de douăzeci și unu

18 / ANDY WEIR

de centimetri. Îi fac pe turiști să se simtă mai în largul lor. În zonele care nu primesc turiști, treptele sunt înalte de o jumătate de metru. Asta-i avantajul gravitației selenare. Am gonit acum pe treptele pentru turiști, până am ajuns la nivelul solului. Probabil că sună îngrozitor să urci pe scări cincisprezece etaje, dar aici nu-nseamnă mare scofală. Nici măcar nu mi-am pierdut suflul.

Nivelul Sol este cel în care se întâlnesc toate tunelurile care fac legătura cu alte bule. Evident, toate magazinele, buticurile și alte capcane turistice vor să fie aici, ca să profite de traficul pietonal. În Conrad, asta înseamnă în principal restaurante unde se vinde gunk turiștilor care nu-și pot permite mâncare adevărată.

O mulțime nu foarte numeroasă se scurgea prin Conectorul Aldrin. Este singurul fel prin care poți trece din Conrad în Aldrin (cu excepția ocolului mare pe care-l poți face dacă mergi prin Armstrong), aşa că-i o arteră principală. Când am intrat, am trecut pe lângă uriașa ușă-piston circulară. Dacă tunelul ar suferi o perforare, aerul care ar ieși din Conrad ar duce la închiderea ei. Toți cei din Conrad ar fi salvați. Dacă te-ai afla în tunel când se întâmplă aşa ceva... ei bine, nu pot decât să spun că ar fi cam nașpa.

— Ia uite dacă nu-i chiar Jazz Bashara! a exclamat un găzdar din apropiere.

Se purta ca și cum am fi fost prieteni. Nu eram.

— Bună, Dale, l-am salutat și mi-am văzut de drum.

Bărbatul s-a grăbit să mă ajungă din urmă.

— Probabil că vine vreo navă de marfă. Nimic altceva nu-ți pune-n mișcare fundul ăla lenes.

— Auzi, mai ții minte ultima dată când m-a interesat ceva din rahaturile pe care le debitez? Ah, stai aşa, am greșit! Asta nu s-a-ntâmplat niciodată.

— Am auzit c-ai picat la examenul AEV de azi, a țățăit el din limbă, simulând dezamăgirea. Ce ghinion! Eu l-am trecut din prima, dar nu toți pot fi ca mine, este?

— Hai, valea!

— Mda, trebuie să-ți spun totuși că turiștii plătesc bani *frumoși* ca să iasă afară. Ce dracu', chiar acum merg la Centrul pentru Vizitatori să primesc niște grupuri. O să greblez ceva mălai.

— Ai grijă ca după ce ieși afară să țopăi pe cataroaiele cele mai ascuțite.

— Nă, a zis el. Cei care *au trecut* examenul știu destule ca să n-o facă.

— A fost o glumă, i-am răspuns nonșalant. Nu prea poți să califici activitatele AEV drept un job adevărat.

— Da, aşa-i. Ce să zic? Și eu sper ca-ntr-o bună zi să ajung o curieră ca tine.

— Comisionară, am mărăit. Termenul este „comisionar”.

Dale a rânjit într-un fel care ar fi meritat din plin un pumn în falcă. Din fericire, ajunseserăm la Bula Aldrin. M-am împins pe lângă el și am ieșit din conector. Ușa-piston a lui Aldrin stătea de veghe, la fel ca ușa lui Conrad. Am iușit pa-sul și am cotit brusc la dreapta, ca să scap din raza vizuală a lui Dale.

Aldrin reprezintă opusul lui Conrad din toate punctele de vedere. Conrad e plină de instalatori, sticlaři, metalurgi, ateliere de sudură, ateliere de reparații... și lista continuă. Pe de altă parte, Aldrin este o adevărată stațiune turistică. Are hoteluri, cazinouri, bordeluri, săli pentru divertisment, ba chiar și – îmi dau cuvântul! – un parc cu iarbă autentică. Turiști bogăți de pe tot Pământul vin pentru vacanțe de câte două săptămâni.

Am trecut prin Arcadă. Nu era drumul cel mai rapid către destinația mea, dar îmi plăcea panorama.

New York se fălește cu Fifth Avenue, Londra are Bond Street, iar Artemis are Arcada. Magazinile nu se sinchisesc să afișeze prețuri. Dacă trebuie să întrebi cât costă, înseamnă că nu-ți poți permite. Ritz-Carlton ocupă un cvartal întreg și se extinde pe cinci niveluri în sus și pe alte cinci în jos. O

20 / ANDY WEIR

singură noapte aici costă 12.000 de gat – mai mult decât câștig eu într-o lună în calitate de comisionară (deși am și alte surse de venit).

În ciuda costurilor unei vacanțe selenare, cererea depășește întotdeauna oferta. Pământenii din clasa de mijloc și-o pot permite ca pe o experiență unică în viață, cu finanțare corespunzătoare. Ei stau în hoteluri mai jalnice din bule mai jalnice, cum este Conrad. Însă bogățiai sosesc anual și se cazează în hoteluri frumoase. Și, vai-vai, ce cumpărături fac, nu glumă.

Mai mult decât oricare alt loc, Aldrin este poarta prin care banii intră în Artemis.

În cartierul comercial nu există nimic ce mi-aș fi putut permite. Dar într-o bună zi voi avea destui bani ca să aparțin locului acela. Sau cel puțin asta plănuiesc. M-am mai uitat o dată, apoi m-am întors și am pornit spre Portul de Intrare.

Aldrin este bula cea mai apropiată de zona de aselenizare. N-am vrea ca bogații să se murdărească trecând prin zone sărace, nu-i aşa? I-am aduce direct în locurile frumoase.

Am trecut prin intrarea arcuită și am pătruns în port. Complexul masiv al sasului este a doua incintă ca mărime din oraș. (Doar Parcul Aldrin este mai mare.) Sala zumzăia de activitate. M-am strecurat printre lucrători care glisau eficient înainte și înapoi. În oraș trebuie să mergi încet, fiindcă altfel o să-i lovești pe turisti. Pe de altă parte, portul este exclusiv pentru profesioniști. Toți știm pasul-lung artemisian și ne putem încinge serios.

Pe latura nordică a portului, câțiva navetiști așteptau lângă sasul trenului. Majoritatea mergeau spre reactoarele orașului și topitoria Sanchez Aluminum, aflată la un kilometru sud de oraș. Topitoria utilizează cantități nebunești de căldură și compuși chimici extrem de periculoși, aşa că toți sunt de acord că ar trebui să fie cât mai departe. Cât despre reactoare... ei bine... sunt reactoare nucleare. Este preferabil ca și ele să fie destul de departe.